

РОЗБУДОВА НАЦІЇ (1917-1921)

Українські військові ордени, відзнаки, нагороди

Орден (Лицарів) Залізного Хреста Армії Української Народної Республіки

Орден (Лицарів) Залізного Хреста Армії Української Народної Республіки (зворотній бік)

Орден (Хрест) Симона Петлюри

Хрест Леґіону Українських Січових Стрільців (Гуцульський)

Звичай виявлення признання окремих осіб чи угруповань за їхні героїчні подвиги, віддану працю, видатні досягнення і нагородження їх медалями, відзнаками був відомим впродовж століть. Ця форма виявлення, як також використання емблем, інсигній, клейнод, гербів вельможних родів, державних печаток, були вжитку в Україні у різні історичні епохи. З часом використання та виготовлення різноманітних зразків та категорій медалей стали дуже популярними. Наприклад – інсигнії організацій та товариств як відзнаки приналежності, пам'яткові медалі окремим особам чи з нагоди особливих подій, сувенірні зразки медалей з нагоди промислових та народних виставок, відзнаки спортивних товариств, значки політичних партій тощо.

Військові ордени та медалі виключно української категорії прийшли вжиток на початку 20-го століття в роки визвольних змагань (1917-1921). До того часу Україна була поділена між двома великими імперіями – царською Росією і Австро-Угорщиною і не мала свого власного війська. Молоді хлопці мусіли служити у війську окупанта, виконувати їхні накази, носити їхні однострої та відзнаки.

Перше новітнє українське військо було сформоване 1914 року в Галичині - це був Леґіон Українських Січових Стрільців. Хоча Леґіон був частиною Австро-угорського війська, проте це була виключно українська військова одиниця. Стрільці спочатку носили сині австрійські уніформи, які згодом перемінили на зелені та впровадили власну військову шапку

мазепинку, а також ряд своєрідних українських відзнак. Пізніше сформувалася Армія Української Народної Республіки, а згодом Галицька Армія. У роки незалежності, особливо в 1919 році, були вироблені правила, закони, грамоти та проекти військових медалей та орденів. Однак, через безперервний воєнний стан тих років не всі ордени та медалі могли бути випущені. Більшість із них появилася згодом і мали характер пропам'ятних відзнак.

Український Музей і Бібліотека мають добірну збірку військових медалей, орденів та відзнак. Pozнайомлю Вас із кількома із них.

1. Орден (Лицарів) Залізного Хреста Армії Української Народної Республіки. Орден був встановлений та затверджений головним Отаманом Військ УНР Симоном Петлюрою 19 жовтня 1920 р. Виготовлений у Варшаві. Орден призначений для усіх учасників Першого Зимового Походу (6.12.1919 – 6.5. 1920) під командуванням генерала-полковника Михайла Омеляна Павленка. (Було два випуски ордену). Цей Зимовий Похід вважається одним із найбільш героїчних подвигів Армії УНР. Піврічна боротьба на два фронти - проти білих і червоних москалів - відбувалася в надзвичайно важких умовах. Орден Залізного Хреста - це рівнорамний металевий хрест, покритий чорною емаллю із золотою обвідкою. Посередині чотирикутна золота зірка із тризубом на синьому тлі. На зворотній стороні напис: "За зимовий похід і бої, 6. XII.1919 – 6.V.1920". Було виго-

товлено такий самий мініатюрний хрест.

2. Орден (Хрест) Симона Петлюри. Цей Орден був встановлений 22 травня 1932 р. Головною Командою Військ Української Народної Республіки та затверджений Головним Отаманом Президентом УНР в екзилі Андрієм Левицьким. Такий самий хрест був випущений і в мініатюрі. Металевий широко-раменний хрест покритий чорною емаллю із срібною обвідкою. У вищому раменні хреста - срібний тризуб. У нижчій частині - срібний меч із вістрям вгору. До медалі прикріплена муарова стрічка із синіми, жовтими та чорними кольорами.

3. Хрест Леґіону Українських Січових Стрільців (Гуцульський)

Хрест був встановлений 1918 року Центральною Управою Українських Січових Стрільців у Відні для всіх воєнків - членів Леґіону. Виготовлений із позолоченої бронзи і синьої емаллі. Випущено хрест двох розмірів. Більший - для офіційних парадів, менший - для щоденного вжитку. У раменах хреста вписані букви "УСС" і "1918" рік. Прикріплена смугаста синьо-жовта стрічка.

Ордени та медалі цієї категорії носять від середини грудей до лівого плеча мундира. До них завжди прикріплена відповідна стрічка, яка в українських медалях має сполучення синіх і жовтих кольорів, укладених вертикальними або горизонтальними пасмами.

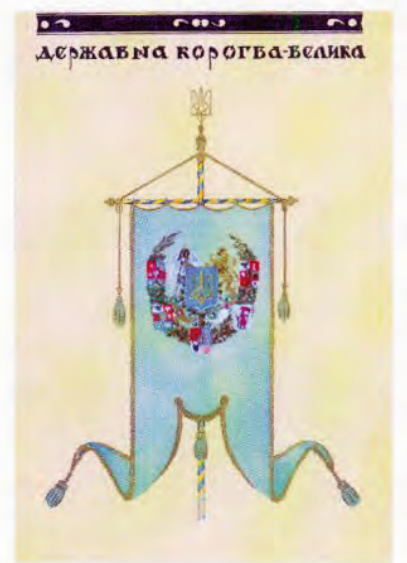
Любов Волинець

An Exhibition Dedicated to the 100th anniversary of
Ukraine's Struggle for Freedom (1917-1921)

FOR INDEPENDENCE, FOR UNIFICATION, FOR STATEHOOD

Виставка присвячена століттю
визвольних змагань (1917-1921)

ЗА САМОСТІЙНІСТЬ, ЗА СОБОРНІСТЬ, ЗА ДЕРЖАВНІСТЬ

JUNE 9 – OCTOBER 31, 2018

9-ГО ЧЕРВНЯ – 31 ЖОВТНЯ, 2018

Ukrainian Museum and Library of Stamford Український Музей і Бібліотека в Стемфорді
161 Glenbrook Road Stamford, Connecticut
Museum Hours: Wednesday, Thursday, Friday 1PM-5PM and by appointment
Tel: 203-323-8866; 917-501-8881
e-mail: ukrmulrec@optonline.net
web: ukrainianmuseumlibrary.org